

Filosof a doba (resp. společnost, druzí, atd.)

Filosof tu je nepochybně proto, aby něco udělal pro druhé lidi, což znamená také pro ty poměry či spíše pro nápravu těch poměrů, do nichž se ti lidé (podobně jako on) narodili a v nichž žijí (a většinou musí žít). Má tedy k druhým lidem, ke společnosti a i k celé době nějaké závazky a povinnosti. To však vůbec neznamená, že má dělat to, co ti lidé chtějí, co si od nich ta společnost nebo doba žádá. K tomu musí mít velmi opatrný vztah a to z jakéhosi odstupu. Jak vůbec může takový filosof odstupu od své doby a od své společnosti, do nichž se sám přece také narodil (jako to druzí), dosáhnout? A smí to vůbec udělat? Smí se cítit, smí sám sebe považovat jako osvobozeného (zajisté: jen do jisté míry osvobozeného) ze všech těch daností, do kterých se každý z nás svým narozením do určité rodiny, do určitých poměrů, do některé z tradic nebo naopak do rozpadu a vykořeněnosti z tradic dostává? Co (nebo kdo) ho k tomu opravňuje?

(Písek, 070922-1.)